

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-05-12
Besvaras senast
2016-05-18 kl. 12.00

Till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2015/16:1196 Konsekvenser för ekologiskt jordbruk av förbud mot gödsellukt

I en interpellation med Sven-Erik Bucht om myndighetskrav som försvårar rationellt lantbruk debatterades att allt fler lantbrukare får avslag på att gödsla stallgödsel på grund av lukt. Under debatten hänvisade Bucht till klimat- och miljöministern, då han inte kunde svara på hur förbudet kommer att påverka den ekologiska produktionen, klimatet och miljön.

I reglerna från Jordbruksverket finns riktlinjer på att bonden ska ta hänsyn till luktlägenheter genom att gödsla efter väder och vind. Trots detta beslutar olika länsstyrelser i landet att förbjuda gödsling på helgdagar, vilket innebär att det inte går att bedriva ett normalt jordbruk.

Jordbruksverkets anvisningar om lukt vid gödselspridning (*Gödsel och miljö 2014*) förklarar följande: ”Att sprida innan nederbörd, ta hänsyn till vindriktning och sprida under koncentrerade perioder är andra sätt att minska risken för luktlägenheter. Åtgärder som minskar ammoniakförlusterna vid spridning minskar i regel även lukten.”

Trots att lantbrukare vidtagit åtgärder genom att stämma av med kommunen och de närboende får bönderna inte gödsla på helgdagar. Länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen har i två fall fastställt att spridning av organiska gödselmedel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Således får spridning inte ske under lördagar, söndagar, helgafnarn och helgdagar.

Att motivera, som rätten gör, med att bonden inte får sprida gödsel på helgdagar är inte att motverka olägenheter för människors hälsa och miljö – det handlar snarare om att man måste ta hänsyn till väder och vind (naturförhållanden) för att inte påverka människors hälsa och miljö.

Eftersom ekologisk produktion gynnar klimat och miljö är det bekymmersamt att regeringen vill försvåra denna typ av livsmedelsproduktion genom att låta förbjuda gödsling på helgdagar. Ett fundament i ekologisk produktion är att använda stallgödsel när man gödslar. Denna möjlighet försvinner när lantbrukarna nu inte kan styra sin produktion utifrån naturfenomen som väder och vind.

Vidare är det oroande att regeringen anser det rimligt att alla bönder ska överklaga till mark- och miljödomstolen för att få gödsla på helgdagar och dag före helgdag. Det är olyckligt att klimat- och miljöministern inte vill förbättra förutsättningarna för ekologisk produktion och ett hållbart jordbruk. I stället tvingas svenska lantbrukare ägna sig åt byråkratiska och juridiska processer för att ens kunna bedriva sitt jordbruk, vilket kan bli ödesdigert för lantbrukets framtid.

Vilka åtgärder avser klimat- och miljöministern att vidta för att lantbrukare ska kunna gödsla med stallgödsel efter väderförhållanden och på så sätt säkerställa det ekologiska jordbrukets överlevnad?

.....
Daniel Bäckström (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors